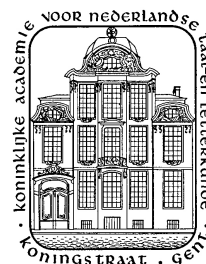

Vijfjaarlijkse Prijs van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde voor poëzie 2010 (periode 2005-2009) Overzicht van de nominaties:

Nominatie Karel van de Woestijne 2006 over de productie van het jaar 2005: **Drievoudig feilloos vals** (2005) van Piet Gerbrandy.

Ook in de bundel 'Drievoudig feilloos vals' hanteert Piet Gerbrandy een eigen taal, wat op zich al uitzonderlijk is in de Nederlandstalige poëzie. Een taal waaruit al het overbodige is weggehakt maar die een onontkoombaar, door merg en been dringend ritme aanhoudt. Het drievoudig in de titel slaat op de drie afdelingen; vals kan een allusie zijn op Kouwenaar ('De dichter liegt de waarheid'); feilloos is een uiting van Gerbrandy's zelfbewustheid: op die manier bazuïnt hij zijn gelijk uit. De eenregelige citaten van Grieken en Romeinen (zoals het een classicus past) maar ook uit allerlei andere talen en uit blues, onderaan elke pagina dus onder elk gedicht, geven het zo nog een extra dimensie. Gerbrandy schept in deze bundel een harde wereld, een soort voorwereld van oerbossen waarin de mensen (mannen) schijnbaar doelloos en verwilderd korte tijd zwoegen en zwerven.

Voorgesteld wordt dan ook om de Nominatie Karel van de Woestijne 2006 (periode 2005): toe te kennen aan de originele, eigenzinnige bundel 'Drievoudig feilloos vals' van Piet Gerbrandy.

Nominatie Arthur Merghelynck 2007 over de productie van het jaar 2006: **'In inkt gewassen'** (2006) van Charles Ducal.

In 'In inkt gewassen' tast de dichter de mogelijkheden af om 'Het vlees met het woord aan te raken'. Hij schrijft soms verhalend, soms beschrijvend, meestal sterk associatief over de tegenstrijdigheid, zelfs de onverzoenbaarheid van vlees met geest, vlees met woord, dier met mens, engagement met poëzie... Na acht jaar – zijn vorige bundel 'Naar de aarde' verscheen in 1998 – blijft de poëzie van Ducal ten dele verankerd in een landelijke, natuurlijke omgeving, al verschuift zijn thematiek nu meer naar het stedelijke en de kunstmatige, machteloze, vaak groteske wereld van de mensen en van vandaag. Stilistisch lijkt de dichter zich los te hebben geschreven van de gebonden, assonerende strofenbouw.

'In inkt gewassen' getuigt van overtuigend vakmanschap en een aanstekelijke inventiviteit.

Nominatie August Beernaert 2008 over de productie van het jaar 2007: **'Ik, en andere gedichten'** (2007) van Erik Spinoy.

Erik Spinoy dicht vanuit een scherpe analyse van de maatschappelijke "constructies" die ons de blik op de werkelijkheid bemoeilijken (denk aan begrippen als "ik", "identiteit", "volk", ...) - de werkelijkheid bestaat uit tegendelen, de schijn bedriegt, de onafwendbare - voortdurend woekerende - dood en de zinloosheid maken de dichter agressief, tergend precies maar ook illusieeloos.

*de thee en slagroomtaart nemen voor de besjes
dreigendste contouren aan*

Zo wordt vooral geprobeerd deze naakte en in haar gruwelijkheid getoonde werkelijkheid in gedichten - zijn talige vangnetten - vast te houden. Hij slaagt daarin zo goed dat de lezer in de beste gedichten ademloos de regels volgt waarin hij het onvermijdelijke dichterslijk aanwezig voelt. Hier dus geen maniërisme, geen "schoonheid", maar de sensatie van een aanraking. Men denkt onwillekeurig aan Samuel Beckett, aan Francis Bacon.

Zijn grote vertrouwdheid met het werk van Paul van Ostaijen maakt Erik Spinoy helemaal niet tot een late epigoon want de uiteenlopende vormen van zijn gedichten (ruimtelijk, typografisch) zijn geen louter literaire keuzes. Het zijn de clichés in het taalgebruik die in dit werk tussen aanhalingstekens worden gezet.

Erik Spinoy schrijft zeer uiteenlopende bundels, nochtans zijn in 'Ik, en andere gedichten' de kenmerken en kwaliteiten van zijn poëzie tot op heden het sterkst aanwezig.

Nominatie Paul de Mont 2009 over de productie van het jaar 2008: **Toen ik dit zag** (2008) van Rutger Kopland.

Na een zwaar auto-ongeluk is er in het leven van Rutger Kopland een hiaat ontstaan. Hij is na het accident enige tijd slapende gehouden. Ontwakend komt hij in een wereld terecht die hij langzaam opnieuw ontdekt. Hij verkent het "grensland", ontdekt de ruimte tussen onszelf en wat wij kunnen waarnemen.

De vragen zijn talrijker dan de antwoorden: vragen over de tijdelijkheid, over het verlies, over de eindigheid. De anekdotisch schrijvende Kopland is volledig verdwenen. Zijn verzen lijken soms abstract; hij opteert voor heel concrete formuleringen. En op al zijn vragen is zijn antwoord het equivalent van een besluit: "het geheim van de wereld is het zichtbare niet het onzichtbare".

Nominatie Guido Gezelle 2010 over de productie van het jaar 2009: **Soms is alles eeuwig** (2009) van Leo Vroman.

Leo Vroman schreef met zijn bundel 'Soms is alles eeuwig' een scenario voor zijn eigen dood. Maar dat zit vol hiaten omdat het leven blijft domineren. De dichter beseft dat hij zijn laatste jaren beleeft. Maar er wordt niet geweeklaagd. Als dichter-bioloog beschrijft hij al wat hij nog ontdekt met een bijna fysiologische verwondering. Op 150 pagina's verduidelijkt hij hoe "het raadseldikke wonder weer van voren af aan begint."

Een houvast is hem vreemd. En toch speculeert hij, zoals in vorige bundels, op het troostend effect van een Systeem, dat hij aanroept en dat een moeilijk te omschrijven complex is van eerder pantheïstische ervaringen.

Een vaste draad in zijn bestaan, dat lijkt voor hem uiteindelijk bijkomstig: "Die heb ik net zo graag kwijt/ als een haar in mijn eten."

Al gaat de bundel 'Soms is alles eeuwig' in hoofdzaak over de dood, "Oefenen in het doodgaan" is geen sinecure. Waar en wanneer hij zal sterven is voor de dichter een raadsel. Zelfs de weersomstandigheden zijn niet te voorspellen: "bij de sneeuwvlokken stilstaand halverwege/ of het eeuwig ruisen van de regen/ wanneer het regent voor de laatste keer." Vroman beschikt over een breed apparaat metaforen hem aangereikt door de biologie, het knusse van huis en tuin, de wereldpolitiek. Hij hanteert graag het klassieke vers en toch blijft hij onvoorspelbaar. Hij permitteert zich ook wispelturige taalstructuren, nonchalance en een ritme dat vaak sprongerig is. Vromans poëzie is een unicum in de Nederlandstalige literatuur.